

Stročja vas 101, 9240 Ljutomer
telefon (faks): (02) 58 48 610
o-strojivas.ms@quest.arnes.si

Mateja Leskovar

UVOD

Vsak dan smo deležni vse gostejšega prometa, ki spremlja naš hiter vsesplošni razvoj in nas tako vedno bolj omejuje v brezskrbnem in sproščujočem gibanju, obenem pa nam daje tisto udobnost, brez katere si težko predstavljamo vsakdanjik. Oboje je tesno povezano, občasno pa nas pretresejo dogodki, ki nas opozarjajo, da smo na cesti velikokrat ogroženi. Zavedamo se, da bomo morali še marsikaj storiti, če se bomo hoteli počutiti na cesti bolj varne. Največjo pozornost pa bomo morali posvetiti našim najmlajšim, še posebej, ko vsakodnevno vstopajo v šolske zgradbe.

ZAKONSKE PODLAGE

Načrt varnih šolskih poti je izdelan na snovi določil:

- Zakon o osnovni šoli - ZOsn (Ur.l. št. 81/06 UPB3, 102/07, 107/10, 87/11 in 40/12 ZUJF)
- Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Ur. l. RS, št. 109/10 in 57/12)
- Zakona o voznikih (ZVoz, Ur. l. RS, št. 109/10)
- Zakon o motornih vozilih (ZMV- Ur. l. RS, št. 106/2010)
- Pravilnika o posebnih pogojih za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok (Ur. l. RS, št. 23/09)
- Pravilnik o pedagoških spremljevalcih pri prevozu skupin otrok (Ur. l. RS, št. 42/09)

NAČRTOVANJE VARNIH ŠOLSKIH POTI

Namen: poiskati možne izboljšave ugotovljenih nevarnih mest.

Cilj: izboljšanje prometne varnosti na obstoječih prometnih poteh.

Ukrepi:

- vzpostavitev komisije (šola, starši, Svet za preventivo in vzgojo - SPV, policija, redarska služba, upravljavci ceste),
- ogled na samem kraju,
- iskanje možnih izboljšav,
- vzpostavitev strategije, kako zadevo realizirati.

Regulativni ukrepi:

- sprememba prometnega režima,
- prepovedi vožnje,
- posebna določila in drugo.

Gradbeni ukrepi:

- investicijsko vzdrževanje,
- umirjanje prometa in drugo.

Na prvih roditeljskih sestankih razredniki opozorijo starše predvsem na najpogostejša nepravilna vedenja, nevarnosti ter na pravilno ravnanje otrok v prometu. Na prvem skupnem roditeljskem sestanku sodeluje tudi policist, ki starše opozori na njihove dolžnosti in odgovornosti ter jih usmeri v pravilna ravnanja v cestnem prometu.

VARNOST OTROK

Odsevník in rumena rutica

Učenci **prvega in drugega razreda** osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje nositi poleg odsevníka tudi **rumeno rutico, nameščeno okoli vratu**.

Varovanje otrok

Pri varovanju otrok na prehodu za pešce mora oseba, ki varuje otroke pri prečkanju vozišča:

- biti stara najmanj 21 let,
- oblečena v oblačila živo rumene barve z vdelenimi odsevními trakovi bele barve in uporabljati predpisan, obojestransko označeni prometni znak "Ustavi!".

Nadzor nad osebami, ki varujejo otroke na prehodih za pešce, izvajajo **občinski redarji**.

Spremljanje otrok v prvi razred

Na poti v prvi razred v šolo ter domov mora imeti učenec spremljanje polnoletne osebe.

Spremljevalci, poleg staršev, so lahko **otroci, starejši od 10 let**, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka.

Otroci, ki obiskujejo **1. razred** osnovne šole, lahko prihajajo v območju umirjenega prometa in v območju za pešce v šolo tudi brez spremljanja, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki.

Prevoz skupine otrok z avtobusom

Skupino otrok, ki se prevaža z avtobusom, mora (razen pri prevozu v šolo in iz šole) spremljati najmanj en **spremljevalec** (učitelj, vzgojitelj, trener, ipd. star najmanj 21 let), ki skrbi:

- za varnost otrok pri vstopanju in izstopanju iz vozila,
- za red in varnost otrok v avtobusu.

Otroci morajo med vožnjo z avtobusom sedeti na sedežih in biti pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi.

Prevoz skupine otrok z osebnim vozilom

Skupino otrok (najmanj petih), sme prevažati z osebnim avtomobilom voznik, ki ima:

- najmanj 3 (tri) leta vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila kategorije B.

Vožnja koles

Otrok mora imeti med vožnjo kolesa ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado. Enako velja tudi takrat, ko se vozi na kolesu kot potnik.

Otrok do šestega leta starosti sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa.

Otrok **do 14. leta** starosti, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroka.

Učitelj, ki v osnovni šoli usposablja otroke v vožnji kolesa, sme spremljati največ **pet otrok hkrati**, če so drugi vozniki na to opozorjeni s **predpisano prometno signalizacijo**.

Med opravljanjem kolesarskega izpita spremljanje iz prejšnjega odstavka ni potrebno, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo.

Otrok se usposobi za vožnjo kolesa, ko opravi kolesarski izpit in dobi v osnovni šoli kolesarsko izkaznico.

V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star **najmanj osem let**, ki ima pri sebi veljavno **kolesarsko izkaznico**, in oseba, ki je **starejša od 14 let**.

Otrok **od 12. do 14. leta starosti**, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je **starejša od 14 let**, sme voziti v cestnem prometu kolo s pomožnim motorjem.

SKRB ZA VARNOST UČENCEV V PROMETU

Skrb za varnost učencev v prometu

1. razred: Po zakonu je predpisano obvezno spremljanje učencev na poti v šolo in iz nje.

2. razred: Učencem je omogočeno varno prihajanje/odhajanje v in iz šole.

3. razred: Učitelji se o varnem prihodu v šolo z učenci večkrat pogovarjajo, in sicer ob začetku šolskega leta in ob različnih priložnostih, ko so z učenci v okolici šole ter pri pouku..

4. razred: Učenci narišejo svojo pot v šolo in iz nje. Označijo prometno signalizacijo in se pogovorijo o nevarnostih in varni udeležbi v prometu ter v okviru kolesarskega krožka spoznajo prometne predpise in opravljajo teoretični del izpita.

5. razred: V okviru kolesarskega krožka vadijo pravilno vožnjo na prometnem poligonu in opravljajo kolesarski izpit.

Prometne vsebine so vključene v posameznih učnih načrtih tudi v višjih razredih in načrt razrednih ur, kjer učitelji učence ponovno opozarjajo in osveščajo o pravilnem ravnanju v prometu.

Kadar potekajo dnevi dejavnosti izven okolice šole ali v drugih krajih, vodstvo šole zagotovi ustrezno število spremljevalcev, ki učence opozorijo na varno udeležbo v prometu.

PRAVILA ZA VARNO ŠOLSKO POT:

- pot poteka po površinah, ki so za učence najbolj varne (poti, na katerih je zagotovljena varna hoja pešcev);
- ni neurejenih ali nevarnih prečkanj cest (prečkanja cest so urejena s podhodi ali nadhodi, semaforiziranimi prehodi za pešce ali urejenimi prehodi z dodatnim varovanjem učencev);
- šolske poti potekajo v območjih, kjer so izvedeni tehnični ukrepi za umirjanje prometa.

ŠOLSKI OKOLIŠ

Šolski okoliš je določen z odlokom o šolskem okolišu in zajema naslednja naselja in ulice:

Stročjo vas, Pristavo, Nunsko Grabo, Presiko, Globoko, Rinčetovo Grabo, Podgradje in Slamnjak od hišne številke 1 – 31. Zaradi bližine pa obiskujejo našo šolo tudi učenci iz Šprinca, Veščice in Ilovcev, Razkrižja, Robadja.

Vzgojno-izobraževalno delo poteka v novi šolski zgradbi, do katere je urejena varnejša pot za učence pešce in kolesarje z ustrezno prometno signalizacijo.

NAČRT VARNIH ŠOLSKIH POTI

Osnovna šola ima izdelan načrt varne šolske poti za učence, ki:

- prihajajo v šolo peš;
- se vozijo v šolo s kolesom ali izjemoma s posebnimi prevoznimi sredstvi (skiro, kotalke, rolke, rolerji); uporabijo se lahko v cestnem prometu samo tam, kjer je dovoljena hoja pešcev oziroma vožnja s kolesi in ne smejo presegati hitrosti, s kakršno se gibljejo pešci. (V zakonodaji ta hitrost sicer ni opredeljena.)

1. Pešpoti

V bližini šole so varne poti za učence, ki prihajajo v šolo peš. Tudi na teh poteh morajo biti učenci pozorni in upoštevati promet, posebej pa morajo biti previdni na posameznih točkah, ki so označene z rdečo barvo kot nevarne točke in barvo, ki opredeljuje nevarnost.

NEVARNE TOČKE

Vrste nevarnosti:

1. Cestišče brez pločnika

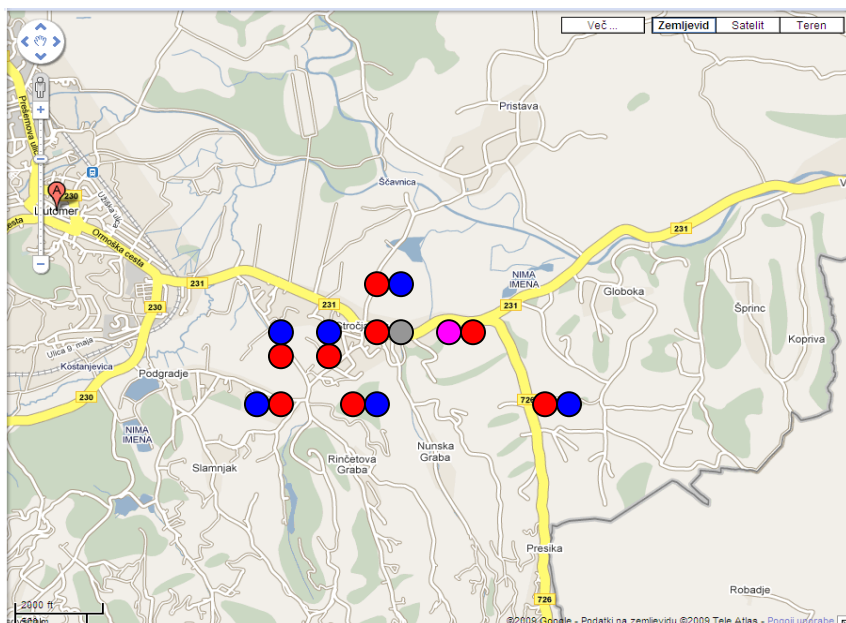

2. Nevarno križišče

3. Brez prehod za pešce

Nevarne točke za pešce: ●

Cestišče brez pločnika: ●

Nevarno križišče: ●

Cestišče brez prehod za pešce: ●

Učenci, ki so od šole oddaljeni več kot 4 km, imajo zagotovljen prevoz. Postajališče pri šoli je v bližini vhoda za drugo in tretje triletnje. S postajališča učence spremlja varnostnik in učitelji OPB, občasno tudi dežurni učitelji.

2. Kolesarske poti

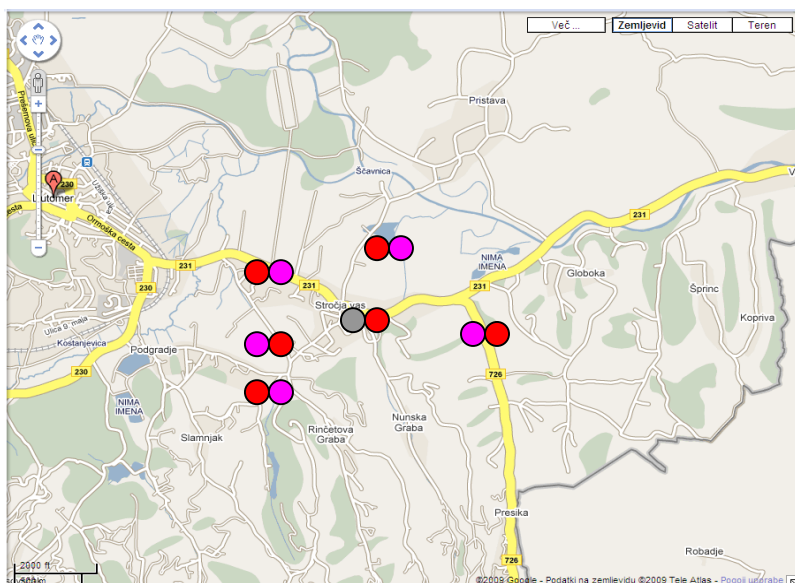
Iz Pristave, Stroče vasi, Podgradja in občasno tudi iz Presike se učenci vozijo s kolesi. Tudi na teh poteh morajo biti učenci pozorni in upoštevati promet, posebej pa morajo biti previdni na posameznih točkah, ki so označene kot nevarne točke za kolesarje.

NEVARNE TOČKE ●

Vrste nevarnosti:

1. Nevarno križišče ●

2. Brez kolesarske steze ●

Nevarne točke za kolesarje: ●

Nevarno križišče: ●

Brez kolesarske steze: ●

V nevarnem križišču naj kolesarji z vseh smeri **nadaljujejo pot po prehodih za pešce in se obnašajo kot pešci.**

3. Nevarna mesta v sliki in besedi

Slika 1: Slabo pregledno križišče (Stročja vas)

Kolesarji naj prečkajo vozišče kot pešci po prehodih.

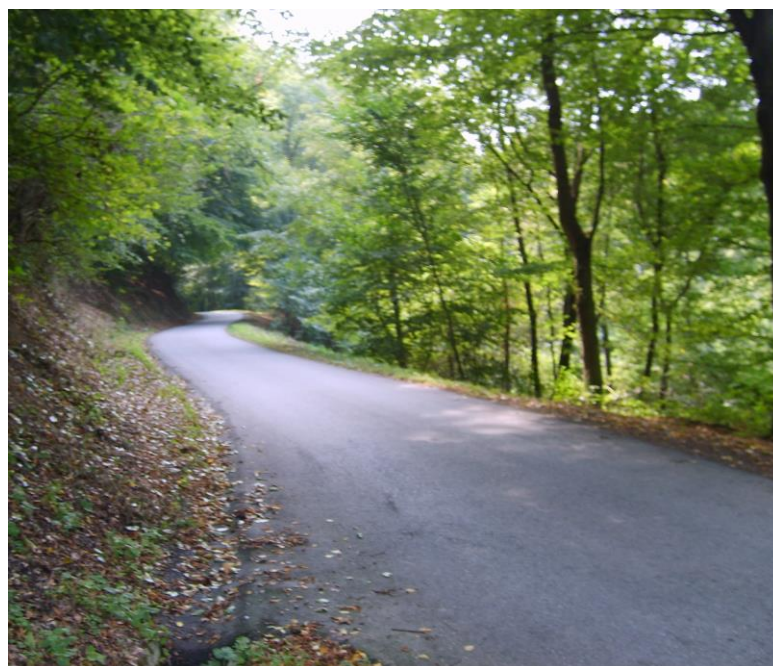

Slika 2: Ozko vozišče brez pločnikov in kolesarske steze (Stročja vas)

Pešci in kolesarji morajo biti zelo previdni in najprej skrbeti za svojo lastno varnost.

Slika 2 in 3: Zelo ozko vozišče brez pločnikov in kolesarske steze (Podgradje)

Slika 4: Zelo ozko vozišče brez pločnikov in kolesarske steze (cesta do Vardovega gradu)

Pešci, predvsem pa kolesarji morajo biti zelo previdni in najprej skrbeti za svojo lastno varnost, po potrebi stopiti na skrajni rob oziroma se ustaviti s kolesom in nato nadaljevati vožnjo.

Slika 5: Cestišče brez prehodov na križiščih s stranskimi cestami in brez bližnjega prehoda čez regionalno cesto v smeri Razkrižja

Pešci naj bodo skrajno previdni pri prečkanju vozišča, se večkrat prepričajo o možnostih prečkanja ter nato vozišče prečkajo kar se da hitro.

Slika 6: Cestišče brez pločnikov in kolesarske steze (cestišče proti Pristavi)

Pešci in kolesarji morajo biti zelo previdni in najprej skrbeti za svojo lastno varnost.

ORGANIZIRAN ŠOLSKI PREVOZ

Organiziran šolski prevoz

Za prevoz imajo učenci organiziran šolski avtobus. Avtobusni prevozi so organizirani takrat, ko konča s poukom večina učencev. Za čakajoče učence šola organizira varstvo vozačev. Mlajši učenci so vključeni v oddelke OPB do prihoda staršev oziroma odhoda avtobusa.

Osnovna šola je skupaj z lokalno skupnostjo organizirala brezplačen prevoza za tiste učence, kjer je njihovo prebivališče oddaljeno več kot 4 km od šole. Ne glede na oddaljenost bivališča od šole imajo pravico do brezplačnega prevoza učenci 1. razreda, učenci ostalih razredov pa v primeru, če občinski svet za preventivo v CP ugotovi, da obstoji ogroženost učenca na poti v šolo. Pri odločitvah je potrebno upoštevati tudi zahteve o varnosti pri prevozih otrok (ustrezna postajališča ali varne površine, s katerih lahko učenci vstopajo in izstopajo iz vozila, ustreznost samega vozila pogojem vožnje skupine otrok itd.). Prav iz zadnjega vzroka nekateri učenci ne morejo imeti organiziranega prevoza, čeprav je ugotovljeno, da so učenci na poti v šolo ogroženi.

Zakon o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 81/06 UPB3 in 102/07) v 56. členu zagotavlja učencem pravico do brezplačnega prevoza v šolo.

Za izredni prevoz šolskih otrok (izleti, ekskurzije, tekmovanja, ...) morajo vozila, s katerimi se opravljajo prevozi v cestnem prometu, izpolnjevati poleg splošnih zahtev za vozila tudi posebne tehnične zahteve iz Pravilnika o posebnih pogojih za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok (Ur. l. RS, 23/09). O takšnih prevozih je PP Ljutomer vsakokrat obveščena in izvaja tudi kontrole nad vozili in vozniki.

Osnovna šola Stročja vas je skupaj z lokalno skupnostjo organizirala brezplačen prevoza za tiste učence, kjer je njihovo prebivališče oddaljeno več kot 4 km od šole, v nekaterih primerih tudi manj. Prevoze bo tudi v tem šolskem letu izvajalo **Avtoprevoznništvo in prevoz potnikov Simon Novak s.p., Radomerje 14g, Ljutomer.**

PROMETNO - PREVENTIVNE AKCIJE V ŠOLSKEM LETU 2014/2015

V tem šolskem letu se bodo na šoli izvajale naslednje prometno-preventivne akcije:

- **Začetek šolskega leta** – sodelovanje z občinskim svetom za preventivo in predstavnikom PP Ljutomer, ki poostreno nadzorujejo promet v okolici šole.
Staršem prvošolčkov se razdelijo brošure Prvi koraki v svetu prometa. Ob poteh in cestah v bližini so postavljeni trikotni plakati Šolska pot.
- **Teden mobilnosti** – dejavnosti cele šole
V tednu mobilnosti (od 16. do 22. 9. 2014) se bodo učenci naše šole vključevali v aktivnosti Občine Ljutomer, na lastno željo bodo lahko sodelovali v fotografskem natečaju Na kolo in pripravili razstavo. Posebno pozornost pa bomo posvetili območju umirjenega prometa in naj opozorili voznike z risbami. Teden bomo zaključili z Dnevom brez avtomobila. Dan brez avtomobila bo izveden tudi ob dnevu hoje, dnevu voda, dnevu zdravja, dnevu družine in dnevu okolja, podatki o udeležbi pa se bodo zbirali v okviru dejavnosti Zdrave šole.
- **Pasavček** – projekt prvega triletja (ki se izvaja na tri leta) in vrtca
Projekt je namenjen izboljšanju prometne varnosti, predvsem pa spodbujanju pravilne uporabe otroških varnostnih sedežev ter varnostnih pasov med vožnjo v avtomobilu.
- **Bodi preViden** – kresnička in pomoč starejšim
Z akcijo opozarjamo učence, njihove starše in stare starše na uporabo kresničk in drugih odsevnih materialov, ki zagotavljajo večjo varnost pešcev. Vključeni so učenci 4. in učenci 5. razreda.

➤ **Usposabljanje za vožnjo kolesa**

Usposabljanje za vožnjo kolesa naj bi se pričelo od prvega do tretjega razreda osnovne šole s teoretičnim usposabljanjem in pridobivanjem znanja o prometnih znakih, pravilih in ustreznem varnem ravnanju v prometu.

V četrtem razredu devetletne osnovne šole sledi utrjevanje in ponavljanje teoretičnega dela, ki se konča s preverjanjem znanja o poznavanju cestno-prometnih predpisov pomembnih za kolesarje.

Praktično usposabljanje za vožnjo s kolesom sledi v petem razredu osnovne šole s pregledi koles in se nadaljuje z usposabljanjem na spretnostnem poligonu, nato na simuliranem prometnem poligonu na šolskem dvorišču ter se končalo s praktičnim usposabljanjem v dejanskem prometu v okolici šole. Po končanem usposabljanju sledi še praktični del izpita oziroma izpitna vožnja v dejanskem prometu.

➤ **Policist Leon svetuje**

V preventivni projekt se vključujejo učenci 5. razreda in se ob nalogah v delovnih zvezkih in razgovorih s policistom osveščajo o skrbi za svojo varnost in varovanje svojega in skupnega premoženja.

➤ **Varno kolo** – preventivni pregledi koles

Z akcijo Varno kolo, ki jo organizira šola skupaj s PP Ljutomer, preverjamo tehnično stanje koles, ki jih vozijo učenci.

Svet ob pomoči občinskih svetov zagotavlja bloke za zapisnike pregleda kolesa in nalepke Varno kolo.

➤ **Bistro glavo varuje čelada**

Temeljni cilj akcije je zmanjšati število poškodb med kolesarji, kar lahko zagotovimo z uporabo kolesarskih čelad.

➤ **Kaj veš o prometu** – izvedba šolskega in medobčinskega tekmovanja, v katerega se vključujejo učenci drugega in tretjega triletja.

➤ **Otrok policist za en dan** – vključeni so učenci z najboljšimi rezultati pri usposabljanju v cestnoprometnih predpisih in zglednim ravnanjem na cestišču kot pešec, kolesar.

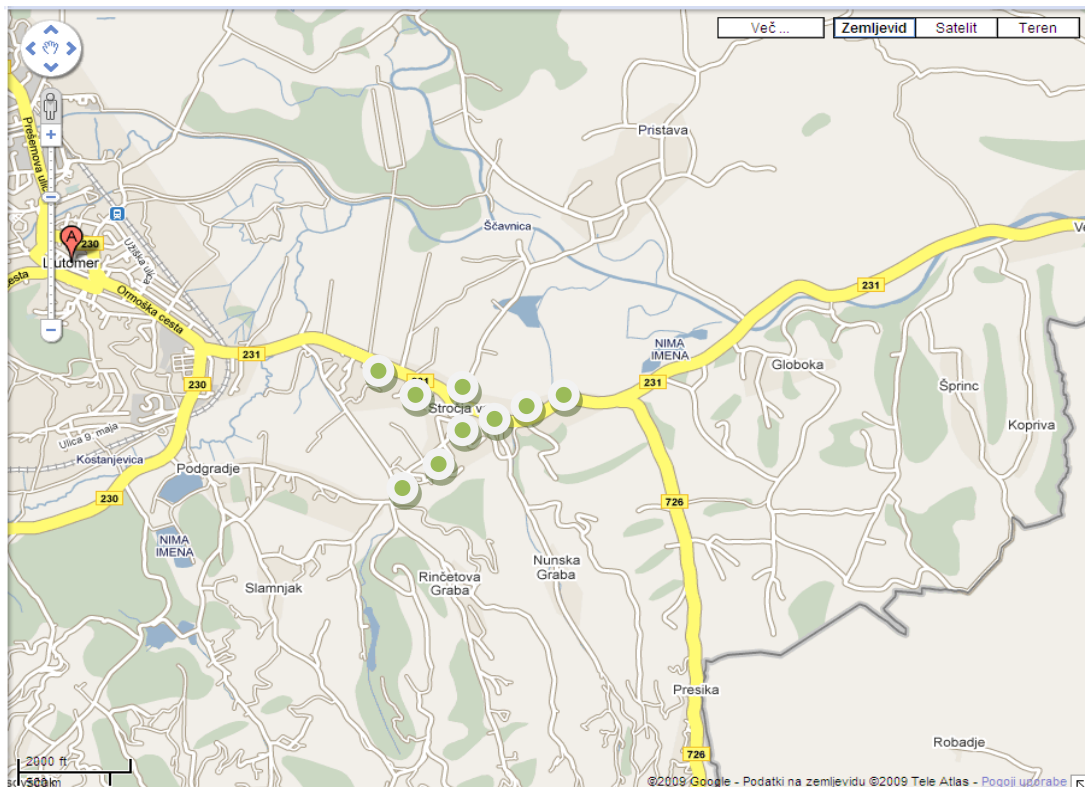
➤ **Šolske ure namenjene prometni varnosti** - v okviru teh šolskih ur (SPO, ŠVZ, DRU, NIT, TIT) učenci izdelajo šolske prometne koticke, spoznavajo prometne znake namenjene pešcem, kolesarjem in drugim udeležencem v prometu ter se seznanjajo in navajajo na strpnost v cestnem prometu.

➤ **Prireditve** - Učenci ob tednu otroka poslikajo primeren del prometne površine (del ceste, pločnik ali pot v parku) z risbami in slogani na temo prometne varnosti ali z njimi opozarjajo na prometno-varnostno problematiko v svojem okolju.

➤ **Varno na avtobusu** – v okviru RU in poudarjeno pred ekskurzijami se izvajajo razgovori in predstavitve o varnem obnašanju in bontonu na avtobusu.

➤ **Pregled načrta varnih poti v šolo** – načrta varnih poti se predstavi staršem na prvem skupnem roditeljskem sestanku, učencem pri RU in je na oglasni deski ob vhodu.

Varna šolska pot

ZAKLJUČNI DEL

O načrtu varnih šolskih poti razpravljajo učenci pri razrednih urah in v šolski skupnosti. Za učence prvega triletja je priporočljiv ogled varnih šolskih poti, prehodov za pešce, ipd.

Na koncu naj povzamemo le z eno mislijo. Za zdrav in varen razvoj naših otrok smo odgovorni vsi. Vse pogosteje dajemo prednost nestrpnosti, živčnosti, hitrosti, časovni stiski, nepremišljenosti in nepozornosti. Temu se pridružijo še alkohol, mamila in druge zasvojenosti, kar zmanjšuje razsodnost udeležencev v prometu. Tudi lahkoživost in smelost mladostnikov botrujeta nesrečam s smrtjo ali težkimi telesnimi poškodbami.

Šoloobvezni otrok, ki bi se naj znašel v tem, vsekakor potrebuje pomoč staršev, pomoč in usmeritve vzgojiteljev in učiteljev v vzgojno-izobraževalnem procesu ter ustrezno skrb in pozornost družbe. Obvezujemo se, da mu bomo pri tem pomagali.

Načrt varnih poti je izdelala Osnovna šola Stroča vas po predlogu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ljutomer.

Z NAČRTOM VARNIH ŠOLSKIH POTI SO SEZNANJENI:

- vsi učitelji šole,
- šolska skupnost,
- svet staršev,
- Svet za preventivo in vzgojo – SPV,
- policija.

Zapisala:
Milena Pavličič Kozlar, prof. RAP

Ravnateljica:
Mateja Leskovar, univ.dipl.ped.